

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/619/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712217460
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5712217460.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporcom v rade 1/ S. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X/XX, XXX XX S., v rade 2/ Z. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. X/XX, XXX XX S., obaja zastúpení právnym zástupcom JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, so sídlom Z. H. X/A, XXX XX X., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Nám. Legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpeného právnym zástupcom JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom Z. H. X/A, XXX XX X., v konaní o zaplatenie 9.539,40 eur s príslušenstvom, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 8C/163/2013-88 zo dňa 01.10.2013, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku, v ktorom okresný súd návrh navrhovateľa voči odporcom v rade 1/,2/ v celom rozsahu zamietol a p o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o povinnosti navrhovateľa nahradiť odporcom 1/,2/ trovy konania.

M e n í rozsudok vo výroku o povinnosti navrhovateľa nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania tak, že krajský súd vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania

n e p r i z n á v a.

Navrhovateľ je p o v i n n ý nahradiť trovy odvolacieho konania odporcom 1/, 2/ titulom trov právneho zastúpenia v sume 283,55 eur na účet JUDr. Andreja Cifru, advokáta so sídlom Advokátskej kancelárie X., J.H. X/A, do 3 dní po právoplatnosti rozsudku.

Vedľajší účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom (výrok I.) okresný súd zamietol v celom rozsahu návrh navrhovateľa voči odporcom 1/, 2/. Uložil navrhovateľovi povinnosť nahradiť odporcom v rade 1/ a 2/ trovy konania vo výške 692,18 eur na účet JUDr. Andreja Cifru advokáta, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.) a povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 624,45 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku na účet JUDr. Andreja Cifru, advokáta (výrok III.). Vychádzal zo spotrebiteľského charakteru zmluvy o úvere uzavretej medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom v rade 1/, dohody o splátkovom kalendári a uznaní dlhu uzavretej medzi účastníkmi.

Dohodu o uznaní dlhu vyhodnotil okresný súd za neplatnú z dôvodu jej rozporu s dobrými mravmi s poukazom na § 37 Občianskeho zákonníka. Dohoda bola obsiahnutá vo formulári vopred pripravenom navrhovateľom a odporca v rade 1/ tak nemal možnosť ovplyvniť jej obsah a jej účelom bolo predĺženie premlčacej doby. Postup navrhovateľa pri uzatváraní predmetnej dohody považoval prvostupňový súd za nekalú obchodnú praktiku podľa § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Vo vzťahu k odporkyňi v rade 2/ okresný súd zvýraznil skutočnosť, že táto nebola účastníčkou zmluvy o poskytnutí úveru, teda nebola pasívne legitimovaná. Dohodu o splátkach a uznaní dlhu uzavretú medzi navrhovateľom a odporkyňou v rade 2/ nemožno kvalifikovať z pohľadu § 533 Občianskeho zákonníka ako jej pristúpenie k záväzku, nakoľko odporkyňa v rade 2/ by musela písomne vyhlásiť, že splní za odporcu v rade 1/ ako dlžníka jeho peňažný záväzok, avšak táto účastníčka „iba“ podpísala dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku.

Pri právnom posúdení spotrebiteľského charakteru záväzkového vzťahu a z toho plynúcej ochrany spotrebiteľa okresný súd aplikoval ust. § 52 ods. 1,3, § 53 ods.1,4, § 54 ods.2, Občianskeho zákonníka, § 23 a) ods.1, 2 Z.č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení zákona č. 616/2004 Z.z. a § 2 písm.a,b, § 3 ods.2, § 4 ods.1,3 Z.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v účinnom znení v rozhodnej dobe.

Prioritne však pri zamietnutí návrhu vychádzal z ust. § 100 ods. I, § 101 Občianskeho zákonníka a konštatoval dôvodnosť námietky premlčania vznesenej odporcom v rade I a vedľajším účastníkom voči uplatnenému nároku navrhovateľa. Okresný súd mal nepochybne preukázané, že navrhovateľ sa stal nadobúdateľom pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 23.9.2009, postúpenie pohľadávky bolo navrhovateľom oznámené odporcovi v rade 1 listom zo dňa 23.9.2009, v čase postúpenia pohľadávky bola vyhlásená predčasná splatnosť úveru, splatnosť pohľadávky nastala 26.6.2009, navrhovateľ návrh u súdu podal 20.11.2012, stalo sa tak už po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

V súvisiacom výroku o náhrade trov konania účastníkov (vrátane vedľajšieho účastníka) okresný súd aplikoval princíp úspechu/ neúspechu účastníkov konaní (§ 142 ods. I O.s.p.) a odporcom 1,2 ako aj vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov po preskúmaní správnosti ich vyčíslenia v účelne vynaloženej výške (výrok II., III. rozsudku). V súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi (titulom trov právneho zastúpenia) považoval súd za podstatnú okolnosť, že námietku premlčania úspešne vzniesol voči uplatnenému nároku práve vedľajší účastník, čo viedlo zároveň k zamietnutiu návrhu v súdnej veci.

Proti rozsudku podal odvolanie navrhovateľ, domáhal sa jeho zmeny, v rámci tejto zmeny žiadal návrhu vyhovieť v celom rozsahu a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že odporcovia dňa 24.04.2010 podpísali Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku na základe ktorej odporca pristúpil k záväzku a uznal záväzok (čo do dôvodu a výšky) vzniknutý zo zmluvy o úvere č. 10063727260 uzavretej s právnym predchodcom navrhovateľa. Predmetná dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Konštatoval, že právnym následkom uznania práva je prerušenie plynutia premlčacej doby. To znamená, že doba, ktorá dovtedy uplynula sa stáva právne bezvýznamnou a začne plynúť nová 10-ročná premlčacia doba priamo zo zákona. Odporca vedomý si svojho existujúceho záväzku voči veriteľovi, v súlade s dobrými mravmi a svojim svedomím chce uhradiť záväzok, avšak pre svoju zlú finančnú situáciu ho nemôže uhradiť naraz v plnej výške, rozhodne sa následne slobodne uzavrieť Dohodu, v zmysle ktorej je dlžníkovi umožnené hradiť existujúci záväzok postupne v splátkach. Tým, že odporca podpísal Dohodu, prejavil svoju vôľu záväzok splniť, čo je aj v jeho záujme, pretože po splatení nebude figurovať v databázach neplatičov, čím sa môže v budúcnosti zlepšiť jeho postavenie pri žiadosti o úver. Predmetná Dohoda neobsahuje žiadne zložité ani zavádzajúce právne formulácie, nie je tak rozsiahla, aby sa s ňou nemohol odporca oboznámiť. Takáto forma dohody medzi veriteľom a dlžníkom nie je ničím neobvyklým a už vôbec ju nie je možné hodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku zo strany veriteľa. Z vykonaného dokazovania nie je vôbec zrejmé, ako dospel súd k záveru, že dohoda o splátkach medzi veriteľom a dlžníkom je nekalá obchodná praktika. Navrhovateľ mal možnosť sa v tom čase domáhať zaplata pohľadávky na súde, čím by sa dlh odporcu značne navýšil o trovy konania a pohľadávku by odporca musel pravdepodobne uhradiť naraz. Odporca sa však rozhodol Dohodu podpísať a uhrádzať pohľadávku v splátkach. Je nepochybné, že odporca si svoje postavenie v čase podpisu Dohody nijako

nezhoršil. Spôsob vyhodnotenia predložených dôkazov súdom považoval odvolateľ za zarážajúci, kedy súd neprihliadol na jednoznačný dôkaz, že odporca sa dohodol s veriteľom na splátkach a zároveň uznal svoj záväzok. Tým, že si navrhovateľ hneď neuplatnil svoj nárok voči odporcovi v súdnom konaní, poskytol odporcovi možnosť vyhnúť sa navýšeniu pohľadávky o prípadné trovy konania a možnosť zaplatiť pohľadávku postupne v dohodnutých splátkach. V súvislosti s úvahami o prípadnom narušení rovnováhy vo vzájomných právach a povinnostiach navrhovateľa a odporcu je potrebné zaoberať sa určitosťou a zrozumiteľnosťou textu Dohody. Neplatnosť, resp. neprijateľnosť predmetnej Dohody však nemohla byť spôsobená samotnou nevedomosťou spotrebiteľa o právnych následkoch uznania práva v zmysle § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uznania dlhu v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka. Zastával názor, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom došlo k uzatvoreniu zmluvy o úvere. Zmluva o úvere zakladá medzi zmluvnými stranami záväzkový vzťah, ktorý sa bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy vždy bude spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka, nakoľko zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom. Z uvedeného vyplýva, že premlčanie sa posudzuje podľa Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti navrhovateľ poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/157/2013. V ďalšej časti odvolania navrhovateľ nesúhlasil s postupom na základe ktorého mu bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania odporcom ako aj vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov. Zastával názor, že vyjadrenia, či už ústne alebo písomné podané v mene odporcov alebo vedľajšieho účastníka sú obsahovo v zásade totožné, nie sú v nich uvedené žiadne nové skutočnosti a teda nespĺňajú požiadavku účelnosti. Odvolateľ hodnotil úkony právneho zástupcu odporcov za účelové, navyšujú trovy konania v rozpore so zásadou hospodárnosti s poukazom aj na úkony právnej služby - účasť na pojednávaní, prevzatie a príprava právneho zastúpenia. Mal za to, že dochádza k zneužívaniu inštitútu ochrany spotrebiteľa a právnej úpravy trov konania, pričom v súdenom prípade je na mieste aplikácia § 150 ods. 1 O.s.p. Navyše vedľajší účastník - Združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Združenie vstupuje „oznámením“ do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu. Oznámenie obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že pred oznámením o vstupe združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávanej veci a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Tropy vynaložené vedľajším účastníkom sú neúčelné, na podporu svojej argumentácie odvolateľ poukázal aj na závery rozhodnutí všeobecných súdov v obdobnej problematike.

V písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcovia i vedľajší účastník na strane odporcov žiadali potvrdenie rozsudku pre vecnú správnosť a uplatnili si náhradu trov odvolacieho konania. Argumentovali, že účastníci uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu a pri hodnotení námietky premlčania bolo potrebné vychádzať z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a nie z Obchodného zákonníka. Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku je vo vzťahu k spotrebiteľskej zmluve akcesorickým právnym úkonom, ktorý bezpochyby v rámci predmetu svojho podnikania uzatvára navrhovateľ v právnom postavení dodávateľa s dlžníkom v postavení spotrebiteľa. Navrhovateľ bol pri uzatváraní spomínanej dohody v postavení dodávateľa, dohodu súd musel podrobiť kontrole v zmysle § 153 ods. 3 O.s.p. pri náležitej aplikácii spotrebiteľských predpisov. Predložená dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku je formulár, ktorý vopred pripravil dodávateľ pre spotrebiteľa a spotrebiteľ nemal žiadnym spôsobom možnosť ovplyvniť jeho obsah. Takto predformulovaná dohoda obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, konkrétne - predĺženie premlčacej doby formou uznania dlhu a rozhodcovskú doložku. Právny význam týchto inštitútov a ich dôsledky sú pre väčšinu spotrebiteľov neznámymi kategóriami. Predĺženie premlčacej doby na základe uznania dlhu umožnilo navrhovateľovi účelové kapitalizovanie pohľadávky nárastom príslušenstva (zmluvné úroky, zákonné úroky, sankcie a pod.) v dôsledku plynutia času a následnú kvantifikáciu príslušenstva pohľadávky, ktorú už vo svojej žalobe označuje za súčasť uplatnenej istiny, čo prináša možnosť podstatného zvýšenia trov súdneho konania. Takéto predĺženie tiež spôsobuje, že väčšina priemerných spotrebiteľov už v čase uplatnenia pohľadávky na súde nedisponuje prvotnými dokumentmi o pohľadávke a stráca tak aj teoretickú možnosť brániť sa napr. preukázaním splnenia, resp. čiastočného splnenia dlhu poukazovaním na neprijateľné zmluvné podmienky a nekalé obchodné praktiky dodávateľa. Spotrebiteľské zmluvy takmer vždy obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky a navrhovateľ vo formulárových dohodách o uznaní dlhu necháva dlžným spotrebiteľom uznávať pohľadávky v rozsahu takej sumy na ktorú nemá v celom rozsahu platný právny titul. Dohoda o uznaní dlhu sa navyše predkladá spotrebiteľom pod zámenkou uzavretia splátkového kalendára. Ide o nátlakové a manipulačné praktiky navrhovateľa, naviac podpis na dohode o uznaní dlhu nemusí byť pravým podpisom. V niektorých dohodách, ako je tomu aj v súdenom prípade,

sa dokonca neuvádza ani výška splátky ako esenciálna náležitosť dohody o splátkach. Dohoda o uznaní dlhu ako právny úkon je pre svoju nezrozumiteľnosť, neurčitosť, rozpor s dobrými mravmi a rozpor s kogentnými ustanoveniami spotrebiteľského práva neplatná. Na podporu svojej argumentácie uvádzali aj rozhodnutia Krajského súdu v Prešove v obdobnej právnej veci. Navrhovateľ sa nemôže dovoliavať platnosti formulárovej dohody ani právnych účinkov z nej plynúcich ani s poukazom na princíp „neznalosť zákona neospravedlňuje“. Vedľajší účastník nemá záujem zbaviť dlžníkov ich povinností za každú cenu ako sa snaží navrhovateľ tvrdiť. To, že relevantne poukazuje na neplatnosť zmluvných dojednaní a premlčanie pohľadávok mu nemožno vyčítať a je iba dôsledkom doterajšieho hromadného ignorovania práva spotrebiteľa. Tento nepomer nespôsobili spotrebiteľia ani spotrebiteľské združenia, ale dodávateľa, ktorí spotrebiteľské zmluvy pripravovali a vykladali si právne predpisy non lege artis.

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách odporcov a vedľajšieho účastníka postupoval v súlade s legislatívou Európskej únie, judikatúrou Súdneho dvora EÚ, s vnútroštátnou právnou úpravou, ustálenou súdnou praxou a slovenskou právnou teóriou. Ak by nemajetnému združeniu bolo odmietnuté právo na plnú náhradu trov, de facto by to znamenalo nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľov na súdoch.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podal na to oprávnený účastník (§ 201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p) vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a aplikáciou postupu podľa § 156 ods. 1, 3 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku zamietnutia návrhu a vo výroku o náhrade trov konania medzi navrhovateľom a odporcami 1,2 (§ 219 ods. 1 O.s.p.) a vo výroku o náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi rozsudok okresného súdu zmenil podľa § 220 O.s.p.

Účelom zavedenia úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku bola harmonizácia slovenského zmluvného práva s úpravou ochrany spotrebiteľa v EÚ. Zmyslom nielen národnej, ale aj nadnárodnej úpravy spotrebiteľského práva je dosiahnuť vyrovnanie faktického nerovného postavenia spotrebiteľa s profesionálnym dodávateľom s ohľadom na okolnosti, pri ktorých dochádza k uzatváraniu zmlúv, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho a jeho lepšiu znalosť práva a jednoduchšiu dostupnosť právnych služieb, ako i vzhľadom na možnosť zo strany podnikateľa určovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Spoločným znakom úpravy spotrebiteľského práva je teda faktické vyrovnanie uvedenej nerovnosti postavenia spotrebiteľa a podnikateľa ako profesionála, a to aj za predpokladu obmedzenia autonómie vôle zmluvných strán.

Nepochybne zmluva o úvere, ktorá bola uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom v rade 1/ má spotrebiteľský charakter. Platná právna úprava v čase uzavretia zmluvy dňa 14.08.2008 umožňuje vyvodiť právny záver, že táto bola zmluvou typovou, teda spotrebiteľskou, v dôsledku čoho je na ňu potrebné aplikovať príslušné ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, Občianskeho zákonníka a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. I napriek tomu, že následne po uzavretí zmluvy došlo k postúpeniu pohľadávky, ani Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 24.04.2010, nestráca charakter spotrebiteľskej zmluvy. Ustanovenia spotrebiteľského práva treba totiž aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu, teda aj na právny úkon uznania dlhu. Odvolací súd nespochybňuje, že uznanie dlhu ako inštitút zabezpečenia záväzku je inštitútom legálnym a zákonom aprobovaným. Ide o jednostranný úkon, ktorý tento charakter nestráca, ani keď je súčasťou iného dvojstranného úkonu. V súdnej veci však treba prihliadnuť na spôsob, akým tento úkon dlžníka - spotrebiteľa vznikol. Bol to práve navrhovateľ (ako subjekt práva znalý), ktorý si inicioval uzavretie dohody a dal odporcovi v rade 1/ podpísať ním vopred pripravený formulár, kde okrem dvojstranného právneho úkonu vo forme dohody o splátkach, ktorý dlžníkom zvyčajne prezentuje, vložil aj pre neho zjavne nevýhodný jednostranný úkon uznania záväzku. Z obsahu dohody je zjavné, že cieľom navrhovateľa bolo zabezpečiť si výhodnú právnu pozíciu pri vymáhaní dlhu a nie ústretový prístup k spotrebiteľovi, keďže formulárové ustanovenia týkajúce sa splátok dlhu ostali nevyplnené.

Pri uzatváraní dohody o splátkovom kalendári a uznaní dlhu došlo k nekalej obchodnej praktike, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti a ktorá podstatne narušuje alebo môže podstatne

narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Umiestnenie, resp. zakomponovanie textu o vedomosti odporcu v rade 1/ o premlčaní dlhu do poslednej vety bodu 3.1 Dohody, označeného ako „Forma splatenia záväzku“ nasvedčuje tomu, že zo strany navrhovateľa došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti.

V uvedených súvislostiach preto ani odvolací súd nemohol dospieť k inému záveru, než k akému dospel prvostupňový súd. Aj podľa názoru odvolacieho súdu sa totiž jedná o formulárovú dohodu, ktorou si spotrebiteľ zhoršil svoje zmluvné postavenie a uzatvorenie tejto dohody privodilo spotrebiteľovi značnú ujmu. Samotný text dohody o uzatvorení splátkového kalendára o uznaní záväzku je pre rozpor s dobrými mravmi, ako aj s kogentnými ustanoveniami spotrebiteľského práva, neplatný a preto bola dôvodne uplatnená námietka premlčania.

Podstatným právnym inštitútom pri zamietnutí návrhu navrhovateľa však bola dôvodne vznesená námietka premlčania voči uplatnenému peňažnému nároku. Nemožno sa stotožniť s odvolacou argumentáciou navrhovateľa o aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka pri hodnotení lehoty (jej dĺžky) premlčania. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter právneho vzťahu, inštitút ochrany spotrebiteľa pri vyhodnotení aj vznesenej námietky premlčania bolo potrebné aplikovať právny predpis pre spotrebiteľa priaznivejší, v danom prípade ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce otázku premlčania, aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka a následný záver súdu prvého stupňa o premlčaní peňažného nároku má svoj zákonný rámec. Odvolateľ vôbec nespochybnil skutkové údaje o začatí a ukončení premlčacej doby uvádzané súdom prvého stupňa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

Ustanovenie § 93 ods. 2 O.s.p., dáva možnosť, aby v prípade tzv. spotrebiteľských sporov vstúpila do konania ako vedľajší účastník taká právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, za ktorý sa na základe poznámky 10a považuje aj zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa...Právo spotrebiteľov združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeníach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov, vyplýva z § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“). Takto založené združenie sa môže na súde podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav, rovnako ako sám spotrebiteľ. Práva spotrebiteľov teda môže združenie chrániť tým, že sám podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže podľa § 26 ods. 5 O.s.p. zastupovať účastníka na základe plnomocenstva, alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 O.s.p.

Podľa ustanovenia § 93 ods. 4 O.s.p., má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností. Ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z čoho možno vyvodiť, že aj vedľajší účastník, rovnako ako hlavný účastník konania, má právo na právnu pomoc pred súdmi (čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky) a teda má právo i na náhradu trov právneho zastúpenia (§ 137 ods. 1 O.s.p.). Vedľajšiemu účastníkovi rovnako môže súd priznať náhradu trov právneho zastúpenia len vtedy, ak boli vynaložené v súvislosti s daným konaním a účelne.

Cieľom Združenia je kolektívna ochrana spotrebiteľa, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, ako aj zastupovanie spotrebiteľa v občianskom súdom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka, čo znamená, že samotné Združenie bolo vytvorené za účelom ochrany spotrebiteľa. Z uvedeného teda vyplýva, že samotné Združenie je spôsobilé a schopné chrániť záujmy spotrebiteľa, pričom odvolací súd uznáva argumentáciu vedľajšieho účastníka vo vyjadrení v

tom, že má právo zvoliť si pri účasti v konaní právneho zástupcu, avšak odvolací súd konštatuje, že posúdenie uplatňovaných trov prostredníctvom tohto základného kritéria musí predchádzať eventuálne posúdenie ich (ne)priznania v zmysle § 150 ods. 1 O.s.p., t.j. z hľadiska dôvodov hodných osobitného zreteľa. Účelnosť vynaložených trov je pritom potrebné posudzovať vo svetle okolností každého jednotlivého súdeného prípadu.

Odvolací súd má za to, že odmenu za úkony právnej služby poskytnuté vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov ich právnym zástupcom v súdnej veci nemožno kvalifikovať ako účelne vynaložené trovy. Je nepochybné, že takmer totožné vyjadrenie vo veci samej dotknutý vedľajší účastník predkladá v ďalších niekoľkých stovkách súdnych sporov. Nadväzne je plne dôvodným záver, že vo svojej podstate ide len o „vpísanie“ údajov napr. o označení vecí, účastníka, termínoch pojednávania, a pod. do vopred pripraveného textu. Takúto činnosť rozhodne nemožno považovať za tak odborne náročnú, ktorá by bola vyžadovala úplné právnické vysokoškolské vzdelanie, vrátane príslušnej advokátskej praxe. Jedná sa totiž o bežné administratívne úkony, ktoré vedľajší účastník - ako občianske združenie kreované práve na ochranu práv spotrebiteľa - je spôsobilý vykonať samostatne a bez akýchkoľvek zásadnejších problémov. Odvolací súd nepovažoval za významné, či k úspechu v spore viedlo vznesenie námietky premlčania, prioritne totiž za dôvod nepriznania náhrady trov právneho zastúpenia vedľajšiemu účastníkovi považoval neúčelnosť ich vynaloženia z hľadiska právnej nenáročnosti a „formulárovitosti“ právnych podaní.

Krajský súd zároveň dodáva, že hľadisko účelnosti trov právneho zastúpenia v prípade zastupovania vo väčšom množstve totožných prípadov (relevantným je už počet dosahujúci niekoľko desiatok) uplatňuje štandardne vo svojej rozhodovacej činnosti. To znamená, že rovnako posudzuje účelnosť trov právneho zastúpenia (okrem iného) u dodávateľov i u spotrebiteľov, pričom základom je vedomosť, predovšetkým z vlastnej rozhodovacej činnosti (§ 121 O.s.p), o početnosti argumentačne totožných úkonov právnej služby, v rámci ktorých sa iba obmieňajú údaje o jednotlivých účastníkoch, o spisových značkách súdneho konania, o označení zmlúv, o časových údajoch a pod.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozhodnutie okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi ich náhradu nepriznal.

Vo výroku o náhrade trov konania medzi navrhovateľom a odporcami 1,2 rozhodnutie okresného súdu v plnom rozsahu vychádza za zásady úspechu / neúspechu účastníkov v konaní, trovy konania odporcom boli priznané titulom trov právneho zastúpenia v účelne vynaloženom rozsahu a v správnej výške.

V odvolacom konaní navrhovateľ úspešný nebol, je povinný nahradiť trovy odvolacieho konania odporcom 1,2 podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Trovy odvolacieho konania odporcov pozostávajú z trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby - písomné vyjadrenie k odvolaniu, za tento úkon patrí odmena (§ 13 ods.2 v spojení s § 13a ods.1 písm.c/ Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z.) u každého odporcu v sume 137,87 eur a k tomuto úkonu prislúcha režijný paušál v sume 7,81 eur.

Vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania krajský súd konštatuje totožný záver ako prijal pri posúdení otázky trov prvostupňového konania a na tomto základe vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov odvolacieho konania (titulom trov právneho zastúpenia - zastupoval totožný právny zástupca, podáva totožné vyjadrenie k odvolaniu) nepriznal.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e prípustné.